

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

JIZZAX POLITEKNIKA INSTITUTI

«Tasdiqlayman»
O'quv ishlari prorektori
_____ M.Pozilov
« ____ » _____ 2011 yil

«SANOAT TEXNOLOGIYASI» FAKULTETI

«O'Z D J Q A» KAFEDRASI

«O'ZBEKISTON TARIXI» FANIDAN

Amaliy mashg'ulotlar uchun

USLUBIY QO'LLANMA

Tuzuvchilar:

Assistent Fayzullaeva K.

JIZZAX-2011

Ushbu uslubiy qollanma O'zbekiston Respublikasi Oliy va O'rta maxsus ta'lim vazirligi tomonidan tasdiqlangan namunaviy o'quv reja va dasturi asosida tuzilgan.

Uslubiy qollanma Institut ilmiy uslubiy kengashining 2010 yil _____
№ ____sonli qarori bilan tasdiqlangan

Uslubiy qollanma «Sanoat texnologiyasi» fakulteti ilmiy kengashining 2010 yil _____
№ ____sonli majlis qarori bilan tasdiqlangan.

Fakultet dekani:
_____ dots. Urdisheva B
«____» _____ 2010 yil

Uslubiy qollanma «O'zDJQA» kafedrasining 2010yil _____ № ____ sonli majlis
qarori bilan tasdiqlangan

Kafedra mudiri:
_____ dots. Q. O'ralov.
«____» _____ 2010 yil.

O'quv soatlari taqsimoti

№	Taqsimot turi	Kurs	Semestr	Jami
		I	I	
1.	Umumiy soat soni			116
2.	Auditoriya soatlari		64	64
3.	Ma'ruza		32	32
4.	Amaliyot		34	34
5.	Mustaqil ish		50	50

Fanning roli va ahamiyati

«O'zbekiston tarixi» fani xalq maorifi va oliy ta'lim tizimining barcha tarmoqlarida o'zining jamiyat hayotida tutgan o'rni va mavqeiga ko'ra asosiy va etakchi fandir.

O'z.Res.Prezidenti I.A.Karimov Vatan tarixining yoshlar tarbiyasidagi o'rniga alohida e'tibor berib «Xotirasiz barkamol kishi bo'lmaganidek, o'z tarixini bilmagan xalqning kelajagi ham bo'lmaydi» deb ta'kidlagan.

O'zbekiston jamoatchiligi oldida 2 ta vazifa, birinchidan yuqori ilmiy,uslubiy asosda vatan tarixini o'ranish. Ikkinchidan, yosh avlodni otashin va buyuk vatanparvar, har tomonlama barkamol insonlar qilib tarbiyalash uzviylikda bajarilmog'i lozim. Bu omillar nechog'li muvaffaqiyatli hal qilinsa, O'zbekistonimizning milliy davlat mustaqilligi ham shu darajada mustahkamlangan va ta'minlangan bo'ladi.

Fanni o'rganishning maqsad va vazifalari

Mutsaqil O'zbekistnning kelajagi bulgan yosh avlodni tarbiyalash, ular ongida milliy itsiqlol tafakkurini va vatanparvarlik g'oyalarini shakllantirishda Vatan tarixining o'rni va imkoniyatlari cheksizdir.

Milliy o'zlikni anglashda, milliy birlikni shakllantirishda, o'z xalqining ulug'ligi va pokligini bilish va qadrlashda, qadimiy va dono xalqimizning jahon xalqlari orasida tutgan o'rniga baxo berishda uning eng boy hayotiy va tarixiy tajribalardan o'rinli va kengroq foydalanishda xalqimizning oliyjanob ,hurriyatparvar, erkparvar, itsiqlolparvar an'alarini izchil o'rganish va uni yanada boyitishda,xullas mutsaqil O'zbekitson fuqarosiga xos bo'lgan barkamol insonni voyaga etkazishda O'zbekitson tarixi nihoyatda katta ahamiyatga ega. Fanni o'rganish vazifalari quyidagi nazariy-ilmiy va uslubiy asoslardagi maqsadni amalga oshirmog'i lozim:

-O'zbekitson tarixini yoritish, o'qitish va o'rganish jarayonida chuqur ilmiylik, xolislik, ta'rixiylik, xronologik izchillik,tarix haqiqatining utsivorligi asosiy va bosh yo'nalish bo'lishi lozim.

-O'zbekitson tarixini o'qitish va o'rganish jarayonida yoshlarda tarixiy bilimlar,tasavvur,tushuncha,ilmiy-nazariy yoritish shakllanmog'i lozim.

-O'zbekitson tarixi boshidan oxiriga qadar asosiy g'oya Milliy itsiqlol mafkurasiga yo'g'rilmog'i lozim.

-Vatanparvarlik, baynalminallik, insoniylik kabi fazilatlarga qaratilmog'i lozim.

-O'zbekitson tarixining har bir satri, saxifasi umumbashariy va milliy qadriyatlarini utsuvorligiga va umuman tarixga hurmat ruxi sug'orilgan bo'lishi hamda boshdan oyoq milliy itsiqlol tafakkurining kamol topishiga xizmat qilishi lozim.

-O'zbekitson tarixi fani Respublikamiz mutsaqilligini mutsaxkamlashga xizmat qilishi davr va zamon bilan hamnafas bo'lmog'i lozim.

Talabalarning o'quv va ko'nikmalariga qo'yilgan talablar(D.T.S.asosida).

O'quvchilar tarix ta'limi jarayonida quyidagi bilim, ko'nikma va malakalarni egallashlari shart: - jahon va O'zbekiston tarixining davrlari, ijtimoiy tuzumlar, ularning atalishi va ularga xos xususiyatlar haqida tasavvurga ega bo'lish;

- asr va yil xisobini bilish, tarixiy voqea va xodisalarning davomiyligini, ularning qaysi davrga mansubligini ayta olish, eramizdan oldingi asrlarni xisoblay olish;

- insoniyat doimo oldinga intilganligi, bu esa tarixiy taraqqiyotning asosi bo'lganligini anglash;

- jamiyatda va dunyoda kechayotgan jarayonlarga o'zining mustaqil munosabatini bildiradi olish;

- tarixiy manbalarni mustaqil o'rganish asosida xulosalar chiqara olish;

- tarixiy jarayonlar haqida ma'lumotga ega bo'lish va qiyosiy tahlil sila olish;

- bobomiz Amir Temurning jahon tarixida tutgan o'rni haqida bilimga ega bo'lish;

- O'rta Osiyodagi xonliklarning ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy hayoti haqida ma'lumotga ega bo'lish;

- O'rta Osiyo xonliklaridagi feodal munosabatlarning shakllanishi va rivojlanishi haqida ma'lumotga ega bo'lish;

- Rossiya bosqini, uning beshafqat generallari va ularga qarshi kurashgan vatanparvar sarkardalar, qahramonlar, milliy ozodlik harakatlari to'g'risida tasavvurga ega bo'lish;

- Sho'ro hukumati va bolsheviklarning xalqimizga qilgan adolatsiz qatagonlik siyosati, mulkiy va ma'naviy huquqlari poymol etilgani haqidagi ma'lumotlarni bilish;

- O'zbekistonning Ikkinchi jahon urushidagi ishtiroki, xalqimizning front va mehnat soqasidagi jasorati haqida tushunchalarga ega bo'lish;

- milliy mustaqillik va uning dastlabki yutuqlari, mamlakatimiz bayrog'i, gerbi, madhiyasi, davlat ramzlari, Prezidenti, tashqi loqalariga doir tushunchalarga ega bo'lish;

- jahon va O'zbekiston tarixining yangi davri haqida ma'lumotga ega bo'lish;

- Prezident asarlarini bilish, ularda ilgari surilgan qoyalar asosida mushoxada yurita olish;

- O'zbekistonning mustaqil, suveren, demokratik davlat sifatidagi tarixiy rivojlanishi haqida ma'lumotga ega bo'lish;

- mustaqil O'zbekiston Respublikasining bozor iqtisodiyoti sharoitida rivojlanishining umumiy xususiyati to'g'risida tasavvurga ega bo'lish;

- dunyo xalqlari oldida turgan jahonshumul muammolar, ularni bartaraf etish vazifalari, O'zbekiston Respublikasining bu muammolarni hal etish yulida amalga oshirayotgan ishlari haqida malumotga ega bo'lish;

- xarita ustida ishlay olish, tarixiy voqealar yuzasidan mustaqil mulohaza yurita olish, bayon qila olish, munozara va bahslarda faol ishtirok eta olish;

- darslik, qo'llanma, xarita, tarixiy xujjat matni ustida hamda ko'rgazmali qurollar bilan mustaqil ishlay olish;

- tarix ta'limi jarayonida egallagan bilimlarini erkin bayon eta olish, o'z sinfdoshlarining fikrlariga munosabat bildiradi olish.

- o'z maktabi, ko'chasi, tumani, qishlog'i, shahrining o'tmishi, buguni to'g'risida ma'lumotga ega bo'lish.

Amaliy mashg'ulotlari mavzusi rejalari

Ushbu amaliy mashg'ulot aqliy xujum, baxs-munozara, savol-javob asosida pedagogik texnologiya qoidalari qo'llanilgan xolda o'tkaziladi.

1-Mavzu: «Avesto» kitobi-O'zbekiston tarixini o'rganishda muhim manba

Reja:

1. «Avesto» paydo bo'lgan xudud haqida munozaralar. Zardushtiylik (otashparastlik) dini tamoyillari va qonun qoidalari.

2. «Avestoda» da qadimgi ajdodlarimizning davlat boshqaruv tizimi, ijtimoiy turmushi va madaniy hayotiga oid ma'lumotlar.
3. «Avesto»ning O'rta osiyo va boshqa xududlar bo'ylab keng tarqalishi va qadimgi xalqlar madaniy hayotiga ta'siri.

O'lkamiz xalqlarining madaniyati. Diniy e'tiqodlar. "Avesto" Zardo'shtiylik dinining muqaddas kitobi. Uning O'rta Osiyo xalqlari qadimgi tarixi xaqidagi muxim manba ekanligi. Navro'z bayramining shakllanishi.

Nazorat savollari

1. "Avesto" paydo bo'lgan xudud xaqida nimalarni bilasiz?
2. Din qachon paydo bo'lgan?
3. "Zaratushtra" tarixiy shaxsmi?
4. "Avesto"ning O'rta Osiyo bo'ylab tarqalishi.
5. "Avesto" da qadimgi ajdodlarimizning ijtimoiy tuzilishi, madaniy xayoti xaqida ma'lumotlar.
6. "Avesto"da qadimgi ajdodlarimizning boshqaruv tizimiga doir ma'lumotlar.

Adabiyotlar

1. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q.-T.. O'zbekiston.1998 yil.
2. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat yennilmas kuch" T.. "Ma'naviyat" 2008 y.
3. O'zbekiston tarixi Ma'ruzalar matni. Toshkent 2000 y
4. O'zbekiston tarixi. Murtazaeva va boshqalar Toshkent-2003 yil.
5. Abu Rayxon Beruniy. Qadimgi ajdodlardan qolgan yodgorliklar. Tanlangan asarlar. 1-jild.-Toshkent. «Fan»,1968 yil.
6. O'rta Osiyo xalqlari hurfikirligi tarixidan.-T. «Fan», 1990,54-104 betlar.
7. Q.Usmonov O'zbekiston tarixi Toshkent, 2006 yil.

Amaliy mashg'ulotlari mavzusi rejalari

Ushbu amaliy mashg'ulot aqliy xujum, baxs-munozara, savol-javob asosida pedagogik texnologiya qoidalari qo'llanilgan xolda o'tkaziladi.

2-Mavzu: Vatanimiz xududida dastlabki davlatlarning paydo bo'lishi va rivojlanishi

Reja:

1. Xorazm va Baqtriya ilk davlatlari paydo bo'lishining asosiy omillari.
2. O'rta Osiyoda antik davr davlatlari ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy hayoti.
3. Kushonlar saltanati. Kushon davlati va madaniyatining Vatanimiz xalqlari tarixida tutgan o'rni.

Davlatchilik tushunchasi. Jahonda ilk davlatlar paydo bo'lishining asosiy omillari. Avesto kitobida qadimgi davlatchilik tariximizga oid ma'lumotlar.

O'zbekiston xududida dastlabki ishlab chiqarish jamoalarining tashkil topishi. Xususiy mulk va turli ijtimoiy tabaqalarning vujudga kelishi. O'lkamiz xududlarida dastlabki shaharsozlik madaniyatining shakllanishi.(Sopollitepa, Jarqo'ton, Gonur, Dashtli, Oltintepa.)

Qadimgi Baqtriya. Uning o'zbek davlatchiligi shakllanishidagi o'rni. Baqtriya davlati o'zbek davlatchiligi taraqqiyotining maxsuli ekanligi. Baqtriyaning xududiy chegaralari. Baqtro, Qiziltepa va boshqa shaharlar. Ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy xayot.

Qadimgi Xorazm. Qadimgi Sug'd (Sug'diyona) xaqidagi arxeologik va yozma manbalar. Qadimgi Sug'diyona shaharlari (Ko'ktepa, Afrosiyob, Uzunqir, Erqo'rg'on). Ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy xayot. Ahmoniylar davlatining paydo bo'lishi va ularning O'rta Osiyo davlatlarini bosib olishi. Mahalliy axolining bosqinchilarga qarshi ozodlik uchun kurashi. To'maris, Shiroq qahramonligi. Frada qo'zg'aloni.

Nazorat savollari

1. Davlatchilik tushunchasi.
2. Jahonda ilk davlatlar qachon paydo bo'lgan?
3. Vatanimiz xududida qadimgi davlatlarning paydo bo'lishi xaqida nimalarni bilasiz?
4. Farg'ona vodiysida ilk davlat tuzilmasining shakllanishi.
5. Katta Xorazm davlati va uning ijtimoiy-siyosiy, madaniy xayoti.
6. Davan davlati va uning ijtimoiy-siyosiy, madaniy xayoti.
7. O'zbek davlatchilik tarixida Kushon imperiyasining o'rni va ahamiyati.
8. Shaharsozlikning rivojlanishi.

Adabiyotlar

1. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q.-T.. O'zbekiston.1998 yil.
2. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat yennilmas kuch" T.. "Ma'naviyat" 2008 y.
3. O'zbekiston tarixi Ma'ruzalar matni. Toshkent 2000 y
4. O'zbekiston tarixi. Murtazaeva va boshqalar Toshkent-2003 yil.
5. O'rta Osiyo xalqlari hurfikirligi tarixidan.-T. «Fan», 1990,54-104 betlar.
6. Q.Usmonov O'zbekiston tarixi Toshkent, 2006 yil.
7. Azamat Ziyov. O'zbek davlatchiligi tarixi.-Toshkent.. Sharq, 2000 yil.

Amaliy mashg'ulotlari mavzusi rejalari

Ushbu amaliy mashg'ulot aqliy xujum, baxs-munozara, savol-javob asosida pedagogik texnologiya qoidalari qo'llanilgan xolda o'tkaziladi.

3-Mavzu: O'zbek xalqining etnik shakllanishi

Reja:

1. O'zbek xalqining paydo bo'lishi masalalari. O'zbek xalq-ining etnik asosini tashkil etgan Vatanimiz xududidagi qadimgi aholi, ularning ijtimoiy-madaniy hayoti.
2. IX-XII asrlarda qarluqlar, saljuqiylarning o'zbek xalqining etnik shakllanishiga ta'siri.
3. O'zbek xalqining etnik shakllanishida XVI-asr boshlarida Movaraunnahrga kelib joylashgan o'zbek Urug'larining muhim ta'siri «O'zbek» atamasining kelib chiqishi.

Urug', qabila, elat, xalq va millat tushunchalari. O'zbek xalqining etnik shakllanishi uzoq davom etgan murakkab jarayon ekanligi. Turon zaminida turkiy qavmlarning azaliy etnos ekanligi.

O'troq xayot kechirgan eng qadimiy ajdodlarimizning Xorazm, Baqtriya, Sug'diyona, Parkana, Toxariston, Choch deb atalgan o'lkalarda tub joy axoli sifatida yashaganligi.

Chet ellik bosqinchilar (Axmoniylar, Yunonlar, Arablar ning), mo'g'ullarning tub joy axolisi irsiyatini o'zgartira olmaganligi.

IX-XII asrlarda qarluqlar, o'g'uzlar, qipchoqlar, chigillar va boshqa turkiy qavmlarning o'zbek xalqining etnik shakllanishidagi o'rni.

Mo'g'ullar istilosi, uning o'zbek xalqi etnik tarkibiga ta'siri.

XV asr oxiri – XVI asrlarda O'rta Osiyoga Dashti Qipchoq elatlari kirib kelishi va maxalliy axoli bilan aralashib, o'troqlashuvi. "O'zbek" atamasining kelib chiqishi.

O'zbekistonning milliy mustaqillik davridagi etnik xolati va bu soxadagi ijobiy o'zgarishlar. Millatlararo do'stlik va xamjixatlik.

Nazorat savollari

1. Urug`, qabila, elat, xalq va millat tushunchalari.
2. Xozirgi o`zbek xalqining etnik asosini qaysi xalqlar tashkil qiladi?
3. Chet el bosqinchilarining tub joy axolisi irsiyatini o`zgartira olmaganligi xaqida nima bilasiz?
4. Miloddan avvalgi I-minginch yil o`rtarida Markaziy Osiyodagi etnik, ijtimoiy jarayon.
5. Qarluqlar, O`g`uzlar, Qipchoqlar, Chigillar va boshqa turkiy qavmlarning o`zbek xalqining etnik shakllanishidagi o`rni.
6. O`zbek atamasining kelib chiqishi.

Adabiyotlar

1. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo`q.-T.. O`zbekiston.1998 yil.
2. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat yennilmas kuch" T.. "Ma'naviyat" 2008 y.
3. O`zbekiston tarixi Ma'ruzalar matni. Toshkent 2000 y
4. O`zbekiston tarixi. Murtazaeva va boshqalar Toshkent-2003 yil.
5. O`rta Osiyo xalqlari hurfikirligi tarixidan.-T. «Fan», 1990,54-104 betlar.
6. Q.Usmonov O`zbekiston tarixi Toshkent, 2006 yil.
8. Azamat Ziyov. O`zbek davlatchiligi tarixi.-Toshkent.. Sharq, 2000 yil.
9. Jabborov I. O`zbek xalqining etnografiyasi.-T.. «O`zbekiston»,1994 yil.
10. Zaki Validi. O`zbek Urug`lari.-T., 1992.

Amaliy mashg`ulotlari mavzusi rejalari

Ushbu amaliy mashg`ulot aqliy xujum, baxs-munozara, savol-javob asosida pedagogik texnologiya qoidalari qo`llanilgan xolda o`tkaziladi.

4-Mavzu: Eftalitlar, Turk hokonligi, arablar istilosi va hukmronligi davrida O`rta Osiyo Reja:

1. Eftalitlarning, xokimiyatni egallashi. Eftalitlar davrida ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy va madaniy hayoti.
2. Turk xokonligi davrida O`rta Osiyo. Hoqonlik davrida siyosiy-ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy hayot.
3. Arablarning O`rta Osiyoning bosib olishi. Arablar hukmronligi davrida ijtimoiy-siyosiy iqtisodiy va madaniy hayot.
4. Islom dinining O`rta Osiyoga yoyilishi, uning muqaddas manbalari.

Ko`chmanchi kidariylar va Xioniylar xaqidagi ma`lumotlar. Ularning O`rta Osiyo erlarigi yurishlari va Sosoniylar bilan munosabatlari.

Eftaliylar ularning etnik tarkibi. Eftaliylar davlatining shakllanishi uning xududiy o`rni. Eftaliylar va Eron sosoniylari. Sharqiy Eron va Shimoliy Xindistonning eftaliylar davlatiga qo`shib olinishi.

Turkiy qabilalar birlashuvining kuchayishi. "Turk" atamasining kelib chiqishi.

Turk xoqonligining vujudga kelishi. Bumin xoqon. Xoqonlik axolisining etnik tarkibi va tili. Turk xoqonligi davrida mamlakatni idora etish usuli. Axolining mashg`ulotlari. Kon ishlari. Qurolsozlik, zargarlik, xaykaltaroshlik, kulolchilik va me`morchilik. Chorvachilik va dexqonchilik. Ichki va tashqi savdoning o`sishi. Madaniyat, yozuv tizimlari, turkiy til, diniy e`tiqodlar.

Arab xalifaligining paydo bo`lishi. Xalifalikning bosqinchilik yurishlari. Yurtimizning Qutayba ibn Muslim boshchiligida arablar tomonidan istilo qilinishi. Islom dinining yoyilishi. Arab xukmdorlarining O`rta Osiyoda yuritgan siyosati. Boshqarish tizimi. Soliq siyosati. Xiroj, ushr, juzya, zakot, fitr. Axolining boshqa majburiyatlari. Arablashtirish: maxalliy madaniyat

tadbiq etilib, arab madaniyatining targ'ib etilishi. Shaxarlarga arablarning joylashtirilishi, arab tilining rasmiy davlat tiliga aylantirilishi.

Nazorat savollari

1. Eftalitlarning kelib chiqishi haqida munozara.
2. Eftalitlar va Eron sasoniylarining o'zaro munosabatlari.
3. Turk xoqonligining vujudga kelishi.
4. Sharqiy turk xoqonligi.
5. Turk xoqonligi davrida axolining ijtimoiy tabaqalanishining kuchayishi.
6. Turk xoqonligi davrida mamlakatni idora etish usuli.
7. Arab xalifaligining vatanimiz xududini bosib olishi.
8. Arablarning soliq siyosati.
9. Islom dinining yoyilishi.
10. Arablashtirish.

Adabiyotlar

1. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q.-T.. O'zbekiston.1998 yil.
2. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat yennilmas kuch" T.. "Ma'naviyat" 2008 y.
3. O'zbekiston tarixi Ma'ruzalar matni. Toshkent 2000 y
4. O'zbekiston tarixi. Murtazaeva va boshqalar Toshkent-2003 yil.
5. O'rta Osiyo xalqlari hurfikirligi tarixidan.-T. «Fan», 1990,54-104 betlar.
6. Q.Usmonov O'zbekiston tarixi Toshkent, 2006 yil.
7. Azamat Ziyov. O'zbek davlatchiligi tarixi.-Toshkent.. Sharq, 2000 yil.
8. A.Muhammadjonov. O'zbekiston tarixi. Toshkent. 2003 yil

Amaliy mashg'ulotlari mavzusi rejalari

Ushbu amaliy mashg'ulot aqliy xujum, baxs-munozara, savol-javob asosida pedagogik texnologiya qoidalari qo'llanilgan xolda o'tkaziladi.

5-Mavzu: IX-XII asrlarda o'zbek davlatchiligi: siyosiy, ijtimoiy va iqtisodiy xayot

Reja:

1. IX- asr boshlarida Movorounnaxrdagi siyosiy axvol. Samoniylar davlatining siyosiy, ijtimoiy va iqtisodiy axvoli.
2. Qoraxoniylar davlatida ijtimoiy-iqtisodiy vaziyat
3. Gaznaviylar va saljuqiylar davlati.
4. Xorazmshoxlar davlatining yuksalishi.
5. IX- XII asrlarda fan va madaniyat.

IX asr boshlarida Movorounnahrning siyosiy ahvoli. Hurosonga Tohir ibn Husaynning noib etib tayinlanishi, uning mustaqillikka intilishi. Tohiriylar davlati. Ijtimoiy-iqtisodiy hayot. Movorounnahr viloyatlariga somoniylar urug'idan noiblar tayinlanishi. Nasr va Ismoil somoniy islohatlari. Davlatni boshqarish tartibi. Ruhoniylar mavqei. Buhoroning islom dunyosida nufuzli markazga aylanishi. Soliq siyosati. Er-suv munosabatlari. Erga va boshqa ko'chmas mulkka egalik shakllari. Samoniylar o'rtasidagi o'zaro kurashlar somoniylar davlatining zayiflashuvi. Qoraxoniylar davlatining tashkil topishi, aholisi, etnik tarkibi turmush tarzi.

G'aznaviylar davlatining tashkil topishi, uning hududi va aholisi. Sabuktagin va Mahmud G'aznaviy davrida davlatning kuchayishi. Ichki va tashqi siyosat. Sulton Sanjar davrida Saljuqiylar davlatining yuksalishi.

Xorazmda Sulton Otsiz tomonidan Xorazmshoh Anushteginlar sulolasining o`rnatilishi. Elarslon va Takash. Xorazmshohlar davlati xududlarining kengayib borishi. Muhammad Xorazmshoh davrida davlatning yanada yuksalishi. Davlatni boshqarish tizimi. Soliq siyosati.

G`aznaviylar bilan saljuqiylar to`qnashuvi. Dandanakon jangi.

Nazorat savollari

1. Movorounnahrda toxiriylar sulolasining o`rnatilishi va uning ijtimoiy-siyosiy hayoti.
2. Samoniylar davlatining paydo bo`lishi.
3. Ismoil Samoniy davlati.
4. Samoniylar davrida davlatni idora qilish usullari.
5. Qoraxoniylar davlatining O`rta Osiyoni egallashi.
6. Qoraxoniylar davrida mulkchilik shakllari.
7. G`aznaviylar davlatining paydo bo`lishi va uning ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy hayoti.
8. Saljuqiylar davlatining yuksalishi.
9. Xorazmshohlar davlatining paydo bo`lishi.
10. Xorazmshohlar davrida davlatni boshqarish tizimi.

Adabiyotlar

1. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo`q.-T.. O`zbekiston.1998 yil.
2. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat yennilmas kuch" T.. "Ma'naviyat" 2008 y.
3. O`zbekiston tarixi Ma'ruzalar matni. Toshkent 2000 y
4. O`zbekiston tarixi. Murtazaeva va boshqalar Toshkent-2003 yil.
5. O`rta Osiyo xalqlari hurfikirligi tarixidan.-T. «Fan», 1990,54-104 betlar.
6. Q.Usmonov O`zbekiston tarixi Toshkent, 2006 yil.
7. Azamat Ziyov. O`zbek davlatchiligi tarixi.-Toshkent.. Sharq, 2000 yil.
8. A.Muhammadjonov. O`zbekiston tarixi. Toshkent. 2003 yil
9. A.Qayumov. Abu Rayxon Beruniy, Abu Ali Ibn Sino. Toshkent. 1990 yil

Amaliy mashg`ulotlari mavzusi rejalari

Ushbu amaliy mashg`ulot aqliy xujum, baxs-munozara, savol-javob asosida pedagogik texnologiya qoidalari qo`llanilgan xolda o`tkaziladi.

6-Mavzu: O`rta Osiyo xalqlarining IX-XII asrlar madaniyati. Ajdodlarimizning insoniyat sivilizatsiyasiga qo`shgan hissasi

Reja:

1. IX-XII asrlarda Markaziy Osiyo xalqlarining moddiy va ma'naviy madaniyatining yuksalishiga ta'sir ko`rsatgan tarixiy shart-sharoitlari.
2. Ilm-fan ravnaqi. O`rta Osiyolik allomalar va ularning jahaon sivilizatsiyasi xazinasiga qo`shgan hissasi
3. Badiiy adabiyotning rivoji. Maxmud Qoshg`oriy, Yusuf Xos Xojib, Ahmad Yugnakiy, Ahmad Yassaviy va boshqalar.
4. O`rta Osiyolik buyuk islomshunos allomalar. Imom al-Buxoriy, Imom at-Termuziy, Imom al-Maturidiy.

Moddiy va ma'naviy madaniyatning yuksalishi (renessans) ni ta'min etgan tarixiy shart-sharoitlar. IX-XII asrlarda ilm-fan. Arab yozuvi, turk, arab, fors tillarining ijtimoiy hayotdagi o`rni. Tabiiy va ijtimoiy fanlar ravnaqi. Al-Xorazmiy, Al-Farg`oniy, Forobiy, Narshaxiy, Ibn Sino, Beruniy, Rudakiy, Mahmud Qoshg`ariy, Yusuf Xos Xojib va boshqalar.

Islom dinining davlat tayanchiga aylanishi. Sufiylik tariqatlari. Yusuf Hamadoni, G'ijduvoni, Ahmad Yassaviy, Najmiddin Kubro. IX-XII asrlarda turkiy va forsiy adabiyot. Binokorlik va me'morlik. Maqbaralar, minoralar, jome masjidlar, madrasalar, maktablar qurilishi. Ajdodlarimiz qoldirgan ilmiy va madaniy merosning jahon fani va madaniyatida tutgan o'rnini. Uning bugungi yoshlarni milliy g'oya, milliy mafkura ruhida tarbiyalashdagi ahamiyati.

Nazorat savollari

1. Moddiy va madaniy madaniyatning rivojiga asos bo'lgan omillar.
2. Markaziy Osiyoning buyuk allomalari.
3. Islom dinining davlat tayanchiga aylanishi.
4. O'rta Osiyoning islomshunos allomalari.
5. Markaziy Osiyoda badiiy adabiyot rivoji.
6. IX-XII asrlarda Markaziy Osiyo xalqlarining moddiy va ma'naviy madaniyati yuksalishiga ta'sir ko'rsatgan tarixiy shart-sharoitlar.

Adabiyotlar

1. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q.-T.. O'zbekiston.1998 yil.
2. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat yennilmas kuch" T.. "Ma'naviyat" 2008 y.
3. O'zbekiston tarixi Ma'ruzalar matni. Toshkent 2000 y
4. O'zbekiston tarixi. Murtazaeva va boshqalar Toshkent-2003 yil.
5. O'rta Osiyo xalqlari hurfikirligi tarixidan.-T. «Fan», 1990,54-104 betlar.
6. Q.Usmonov O'zbekiston tarixi Toshkent, 2006 yil.
7. Azamat Ziyov. O'zbek davlatchiligi tarixi.-Toshkent.. Sharq, 2000 yil.
8. A.Muhammadjonov. O'zbekiston tarixi. Toshkent. 2003 yil
9. A.Qayumov. Abu Rayxon Beruniy, Abu Ali Ibn Sino. Toshkent. 1990 yil

Amaliy mashg'ulotlari mavzusi rejalari

Ushbu amaliy mashg'ulot aqliy xujum, baxs-munozara, savol-javob asosida pedagogik texnologiya qoidalari qo'llanilgan xolda o'tkaziladi.

7-Mavzu: Amir Temur-markazlashgan davlat asoschisi

Reja:

1. Amir Temur shaxsi. Temurning siyosiy kurash maydoniga kirib kelishi.
2. Amir Temurning Movarounnahr va Xurosonda markazlashgan davlat barpo etishdagi tarixiy xizmati.
3. Amir temur davlatining ichki va tashqi siyosati.
4. Amir temur atoqli davlat arbobi, mohir diplomat.

XIV asr o'rtalarida Movarounnahrdagi ijtimoiy-siyosiy vaziyat. Amir Temurning siyosiy kurash maydoniga kirib kelishi. Amir Temurning Amir Husayn bilan ittifoqi. Ularning mo'g'ul hukmdori Ilyosxo'jaga qarshi kurashi. Loy jangi, Ilyosxo'janing Samarqandga yurishi. Sarbadorlar harakati. Mo'g'ullarning chekinishi. Husayn va Temurning Samarqandni egallashi. Ular o'rtasida nizoning kuchayishi. Amir Temur hokimiyatining o'rnatilishi. Samarqand — Temur davlatining poytaxti. Amir Temurning mamlakatni birlashtirish va markazlashgan davlat tuzishdagi tarixiy xizmati. Amir Temurning harbiy yurishlari. Xorazmga va Mo'rulistonga yurishlar. Eron va Kavkazorti o'lkalarining zabt etilishi. Oltin O'rdaga yurishlar va To'xtamish xonning tor-mor etilishi. Temurning Hindistonga yurishi. Qobul va Dexlining bo'ysundirilishi. Temurning Kichik Osiyogi yurishi. Damashqning zabt etilishi. Turkiya sultoni Ildirim Boyazitning tor-mor qilinishi. Temur imperiyasining chegaralari. Amir Temur — buyuk davlat arbobi, mashhur sarkarda. Uning

harbiy va siyosiy faoliyatining tahlili. "Temur tuzuklari" va ularning ahamiyati. Mamlakatni boshqarishning suyg'ol usuli. Amir Temur davrida diniy munosabatlarning rivojlanishi. Hukmdor pirlari (Shamsiddin Kulol, Sayid Baraka, Zayniddin Tayobodiy)ning Temur faoliyatiga ta'siri. Davlat siyosatida islom dinining o'rni. Saltanatni boshqarish tizimi. Qo'shinning tuzilishi va harbiy intizom.

Amir Temur vafotidan keyin temuriy shahzodalar o'rtasida toju taxt uchun ichki kurashlar. Imperiyaning parchalanishi. Shoxruh xokimiyatining o'rnatilishi. Xo'jalik va madaniy hayot. Soliq siyosati va majburiyatlar. Tijorat ishlari. Fan va madaniyatga homiylik. Shaharlarning obod qilinishi. Samarqanddagi me'morlik ishlari, bog' va saylgohlarning yaratilishi. Movarounnahrda Ulugbek hukmronligi. Tashqi siyosat. Xorazm va Farg'onaning bo'ysundirilishi. Mirzo Ulug'bek davrida madaniyat, ilm-fan va adabiyot ravnaqi. Ulug'bek akademiyasi. Qozizoda Rumiy, Riyosiddin Jamshid, Ali Qushchi. Miniatura san'ati. Kamoliddin Behzod. Tarix-navislik: Sharafiddin Ali Yazdiy, Nizomiddin Shomiy, Ibn Arabshoh, Mixroid, Xopdamir, Abdulrazzoq Samarqandiy.

Ulug'bekka qarshi bo'lgan muxolif kuchlar. Temuriylar o'rtasidagi ichki kurashlarning avj olishi. Ulug'bekning o'ldirilishi. Movarounnahrda Abusaid va uning o'g'illari, Xurosonda Husayn Boyqaroning hukmronligi.

Alisher Navoiyning siyosiy va adabiy faoliyati. Adabiy muhit. Sakkokiy, Lutfiy, Jomiy, Ogahiy. Turk o'zbek tilini takomillashuvi.

Temuriylar xokimiyatining inqirozga yuz tutishi, uning sabablari.

Nazorat savollari

1. Amir Temurning siyosiy kurash maydoniga kirib kelishi.
2. Amir Temur va Amir Xusayn munosabatlar.
3. Loy jangi xaqida nima bilasiz?
4. Sarbadorlar kimlar bo'lgan?
5. Amir Temur xokimiyatining o'rnatilishi.
6. Amir Temurning davlatni boshqarish siyosati.
7. Amir Temur davlati siyosatida islom dinining o'rni va ahamiyati.
8. Ulug'bek akademiyasi va unda faoliyat ko'rsatgan allomalar.
9. Amir Temuriylar xokimiyatining inqirozga yuz tutishi.
10. Amir Temur va temuriylar davrida badiiy adabiyot. Alisher Navoiy.

Adabiyotlar

1. Karimov I.A. Amir Temur-faxrimiz, g'ururimiz. Asarlar, 5-jild.
2. Karimov I.A. Amir Temur davridagi bunyodkorlik va hamkorlik ruhi bizga namuna bo'laversin. Asarlar, 4-jild. T., «O'zbekiston», 1996.
3. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q.-T.. O'zbekiston. 1998 yil.
4. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat yennilmas kuch" T.. "Ma'naviyat" 2008 y.
5. Axmedov B. Amir Temurni yod etib.-T: O'zbekiston, 1996.
6. Amir Temur jaxon tarixida. Toshkent, Sharq, 1996 y.
7. Mo'minov I. Amir Temurning O'rta Osiyo xalqlari tarixida tutgan o'rni va roli.-T.. Fan, 1993 yil.
8. O'zbekiston tarixi. Murtazaeva va boshqalar Toshkent-2003 yil.
9. A.Muhammadjonov. O'zbekiston tarixi. Toshkent. 2003 yil

Amaliy mashg'ulotlari mavzusi rejalari

Ushbu amaliy mashg'ulot aqliy xujum, baxs-munozara, savol-javob asosida pedagogik texnologiya qoidalari qo'llanilgan xolda o'tkaziladi.

8-Mavzu: O'zbek xonliklarining siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy hayoti

Reja:

1. Shayboniylar va Ashtarxoniylar davrida Buxoro amirligining siyosiy-ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy hayoti
2. Xiva xonligining tashkil topishi. Xonlikning ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy hayoti.
3. Qo'qon xonligining tashkil topishi va uning ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy hayoti.

Muhammad Shayboniyxonning Movarounnahrda yurishi. Boburning Shayboniyxon bilan to'qnashuvi. Boburning Movarounnahr erlarini birlashtirish uchun harakati. Uning davlat arbobi, olim sifatida jahon tarixidagi o'rni "Boburnoma". Movarounnahr va Xurosonning shayboniylar tomonidan bosib olinishi va shayboniylar sulolasining o'rnatilishi.

Shayboniylar sulolasining boshqaruv tizimi. Mamlakatning sultonlar va beklarga bo'lib berilishi. Amaldorlar va beklar mavqeyining kuchayishi, markaziy davlat hokimiyatining zaiflashuvi. Shayboniyxon o'limidan keyin xokimiyat uchun ichki kurashlarning avj olishi. Mamlakatning parchalanishi.

Mamlakatni birlashtirish yo'lidagi harakatlar. Ubaydullo Sulton. Buxoro mavqeyining oshib borishi. Poytaxtni Buxoroga ko'chirilishi. Abdullaxon II davrida Buxoro xonligining tashkil topishi. Buxoroni obodonlashtirish, madrasa, machit, yangi imoratlar qurish ishlari. Madaniy hayot. Abdullaxonning mamlakatni birlashtirish va markazlashgan kuchli xokimligini tiklash uchun olib borgan urushlari.

Buxoro xonligida Ashtarxoniylar (Joniylar) sulolasining o'rnatilishi. Ashtarxoniylar sulolasi davrida Buxoro xonligining ijtimoiy—siyosiy va iqtisodiy ahvoli. Agrar munosabatlar va suv inshootlari qurilishi. Shahar xo'jaligi. Soliq siyosati. Hunarmandchilik. Ichki va tashqi savdo munosabatlari. Pul muomalasi. Rossiya bilan aloqalarning kengayishi. Madaniy haet. Mamlakatda ichki kurash va tarqoqlikning kuchayishi. Eron shohi Nodirshohning Buxoro xonligiga bosqinchilik yurishlari. Buxoro xonligida hokimiyatning mang'itlar sulolasiga o'tishi va xonlikning Buxoro amirligi deb yuritila boshlanishi. Mang'itlar davrida Buxoro amirligining ijtimoiy va davlat tuzumi. Qishloq xo'jaligining ahvoli. Tijorat ishlari. Hunarmandchilik. Ma'muriyatchilik, zo'ravonlik va o'zboshimchalikning kuchayishi. Buxoro va Xiva o'rtasidagi urushlar va ularning og'ir oqibatlari. Iqtisodiyotning tushkunligi. Qashshoqlik. Xalq g'alayonlari. Miyonqal'a qo'zg'aloni, uning ahamiyati. Buxoro va Rossiya munosabatlari. Tenev va Bogoslavskiyning diplomatik missiyalari.

Buxoro amirligida madaniy hayot. Buxoro — islom va ma'rifat markazi. Maktab va madrasalar. Ilohiyot plmi, arab tili, notiqlik, san'ati, aljabr, tarixia adliya asoslarining o'rgatilishi Qozilar, masjid imomlari, mudarrislarining tayyorlanishi. Adabiy hayot. Mushfiqiy, Nasafiy. Turdi, Bedil, Xofiz, Tanish Buxoriyning «Abdullanoma» asari. XVI-XIX asr Buxoro tarixchilari. Axmad Donish, Somiy va boshqalar, «Tarixi mang'itiya» asarlari. Me'morchilik va shaharsozlik.

Xiva xonligining tashkil topishi. Elbarsxon va undan keyingi xonlar. Xiva hokimiyatining Muhammad Rahim qo'liga o'tishi va xonlikda Qo'ng'iro't o'zbekdari sulolasiniig o'rnatilishi. Muhammad Rahimxon davrida xonlik chegaralarining kengaytirilishi. Qoraqalpqlarning bo'isundirilishi. Ijtimoiy-iqtisodiy ahvol. Tijorat ishlari. Xivaning Rossiya bilan aloqalari. Bekovich—Cherkasskiy va Nikiforov diplomatik missiyalari. Madaniy hayot. Munis Ogahiy. Me'morchilik. Xivada go'zal imoratlar, minoralarining bunyod etilishi.

XVIII asr Farg'ona vodiysidagi ahvol. O'zbeklarning ming urug'idan bo'lgan Shoxruhbiy tomonidan Qo'qon xonligiga asos solinishi. Xonlikning hududi va aholisi, ijtimoiy—siyosiy, iqtisodiy hayoti. Muhammad Alixon davrida xonlik chegaralarining kengaytirilishi. Toshkent, CHimkent, Sayram, Sharqiy Turkiston va Oloy erlarining bo'ysundirilishi. Buxoro amiri Nasrullo bilan Qo'qon xonligi o'rtasidagi xunrezlik urushlari va ularning oqibati. Qo'qon xonligidagi ichki kurash. Xalq noroziligining kuchayishi. Toshkent qo'zg'oloni. Qipchoqlar hukmronligi. Olimxon fitnasi va qipchoqlarning qirg'in qilinishi. Quqon va Rossiya munosabatlarining keskin yomonlashuvi. Qo'qon xonligida madaniy hayot. Ilm-fan, san'at, adabiyot. Mashrab, Uvaysiy, Nodirabegim, Maxmur, Gulxaniy, Hakim

xon To'ra «Muntaqab uttavorix», Ibrat «Tarnx». Aziziy «Tarixi Aziy». San'at. Me'morchilik. O'zbek xonliklarining ilg'or Evropa mamlakatlaridan ijtimoiy—siyosiy, iqtisodiy va texnika jihatidan orqada qolishi, uning sabablari. Xonliklardagi siyosiy

parokandalik, o'zaro nizo va besamar urushlarning pirovard natijada ularning Chor Rossiyasi tomonidan bosib olinishiga olib kelishi.

Nazorat savollari

1. Shayboniyxon va Bobur munosabatlari.
2. Shayboniylar sulolasining o'rnatilishi.
3. Shayboniylar davrida mamlakatni idora qilish usuli.
4. Abdullaxon II ning mamlakatni birlashtirish uchun olib borgan xarakatlari.
5. Shayboniylar davrida madaniy xayot.
6. Ashtarxoniylar (Joniylar) sulolasining o'rnatilishi.
7. Qo'qon xonligining tashkil topishi.
8. Xeva xonligining tashkil topishi.
9. Buxoroda xokimiyatga mang'itlar sulolasinigng kelishi.
10. Ashtarxoniylar davrida madaniy xayot.

Adabiyotlar

1. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q.-T.. O'zbekiston.1998 yil.
2. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat yennilmas kuch" T.. "Ma'naviyat" 2008 y.
3. Azamat Ziyo. O'zbek davlatchiligi tarixi.-Toshkent.. Sharq, 2000 yil.
4. Ahmedov B. O'zbek ulusi.-Toshkent. «Nur»,1992 yil.
5. BobobekovX. Qo'qon tarixi. T., 1996.
6. Mirza Abdulazim Somiy. Manng'it hukumdorlari tarixi. T., 1992.
7. Narshaxiy M. Buxoro tarixi. «Meros»turkumi.-T.. «Kamalak»,1991yil.
8. B.Ahmedov. Tarixdan saboqlar. Toshkent 1994 yil.
9. O'zbekiston tarixi. Murtazaeva va boshqalar Toshkent-2003 yil.
10. Q.Usmonov O'zbekiston tarixi Toshkent, 2006 yil.

Amaliy mashg'ulotlari mavzusi rejalari

Ushbu amaliy mashg'ulot aqliy xujum, baxs-munozara, savol-javob asosida pedagogik texnologiya qoidalari qo'llanilgan xolda o'tkaziladi.

9 Mavzu: Chor Rossiyaning Turkistonda yuritgan mustamlakachilik siyosati

Reja:

1. Rossiyaning boshqaruv tizimining o'rnatilishi.
2. Chorizmning Turkistonda yuritgan mustamlakachilik siyosati: o'lka iqtisodiyotining Rossiya manfaatlariga bo'ysindirilishi.
3. Chorizmning aholini ko'chirish siyosati, uning asoratli oqibatlari.
4. Chor mustamlakachi ma'mirlarning o'lka xalqlarining ma'naviy hayotiga salbiy ta'siri.

XIX asr o'rtalarida o'zbek xonliklarining ijtimoiy— siyosiy ahvoli va o'zaro munosabatlari. O'rta Osiyo masalasida Angliya bilan Rossiya o'rtasidagi raqobat. Chorizmning O'rta Osiyoni bosib olishi uchun harbiy yurishlarining boshlanishi. Chor Rossiyasi qo'shinlarining Qo'qon xonligi hududlariga hujumi. Oqmachit, So'zak, Avliyoota (Jambul), Turkiston, Chimkent shaharlarining zabt etilishi, Toshkent mudofasi, uning bosib olinishi. Jizzax, O'ratepa uchun janglar. Turkiston generap—gubernatorligining tashkil etilishi. Kaufmanning Buxoroga yurishi. Samarqandning zabt etilishi. Zirabuloq yonidagi jang, amir qo'shinlarining mag'lubiyati. Samarqand va Kattaqo'rg'onning Buxoro xonligidan tortib olinishi. Chor Rossiyasi hukmronligiga qarshi kurashning dastlabki qadamlari. Samarqandda 1968 yilgi qo'zg'olon. Buxoro amirligining Rossiya vassaliga aylantirilish. Kaufmanning Xiva xonligiga bosqinchilik yurishi. Xazorasp. Xo'jayli, Qo'ng'irotni zabt etilishi. Gandimiyon shartnomasi. Xiva xonligining Rossiya vassapiga aylantirilishi. Quyi Amudaryo o'ng soxilining tortib olinishi.

Qo'qon xonligida siyosiy tanglik. Xalq quzgonlari va uning harakatlantiruvchi kuchlari. Po'latxon, Nasriddinbek Chor Rossiya tomonidan Qo'qon xonligining bosib olinishi va

xonlikning tugatilishi. Farg'ona viloyatining tashkil etilishi. Chor Rossiyaning turkmanlarga qarshi yurishlarni. Gukdepi (Geoqdepa), Ashabad va boshqa shahar va qishloqlarning zabt etilishi. Kaspiyorti viloyatining tashkil etilishi. Eron va Afg'oniston hukumatlari bilan chegaralarning belgilab olinishi. Chorizmning o'lkamizdagi mustamlakachilik siyosati. Mustamlakachilik boshqaruv tizimining o'rnatilishi. 1867 yilgi Turkiston o'lkasini boshqarish to'g'risidagi qonun Harbiy boshqaruv tartibi. O'lkani viloyatlar, uездlar, volostlar, uchastkalarga bo'lib boshqarilishi. 1886 yilgi «Turkiston o'lkasini boshqarish haqida»gi nizom va ma'muriyatchilikning kuchayishi. Toshkent shahar dumasini.

Chorizmning Turkistonda iqtisodiy xukmronlikni o'rnatish tadbirlari. Ishlab chiqarish munosabatlaridagi o'zgarishlar. O'lkada rus sanoat va moliya kapitalining xukmronligi. Tijorat ishlari. Temir yo'l, zavod va fabrikalar qurilishi. Agrar siyosat, Rus aholisini ko'chirib keltirish siyosati. Mahalliy aholini unumdor erlardan siqib chiqarilishi. Paxtachilikning xukmron tarmoqqa aylana borishi.

Chorizmning Turkistonda mustamlakachilikni kuchaytirishga qaratilgan madaniy va ma'rifiy siyosati. Mahalliy xalqlar haq-huquqlari, ma'naviyati, urf-odatlarining oyoq osti qilinishi. Ruslashtirish. Rustuzem maktablari. Adabiyot, fan, san'at, ijtimoiy-falsafiy fanlar.

Turkiston xalqlarining chorizmning mustamlakachilik zulmiga qarshi milliy ozodlik harakatining boshlanishi, uning bosqichlari. Farg'ona vodiysidagi xalq harakatlari. Qurbonjon dodxoh, Yoqubbek. 1892 yilgi Toshkent qo'zg'oloni. 1898 yilgi Andijon qo'zg'oloni. XX asr boshlarida Turkistonning ijtimoiy-siyosiy hayoti. Demokratik va inqilobiy harakatlarning kuchaya borishi. Dehqonlar g'alayonlari. Namoz Pirimqulov. Turkistonda jadidlar harakatining yuzaga kelishi. Uning atoqli vakillari: I. Gaspirali, Mahmudxo'ja Behbudiy, Munavvar Qori Abdurashidxonov, A. Avloniy, A. Fitrat, Hamza. Ularning ijtimoiy-siyosiy qarashlari. Jadid maorifi, adabiyoti, matbuoti, teatri. Madaniy-ma'rifiy va xayriya jamiyatlari. Birinchi jahon urushining o'lkaga hayotiga salbiy ta'siri. Chorizmning mahalliy aholini front orqasidagi ishlarga safarbar etish siyosati. Mehnatkash aholi noroziligining kuchayishi. 1916 yilgi xalq qo'zg'oloni va uning xususiyati.

Nazorat savollari

1. Chorizmning O'rta Osiyo masalasida Angliya bilan raqobati.
2. Chorizm qo'shinlarining O'rta Osiyo xududlarini bosib olishi.
3. Turkiston General Gubernatorligi va uning vakolatlari.
4. Qo'qon xonligining tugatilishi.
5. Chorizmning o'lkamizdagi mustamlakachilik siyosati.
6. Ruslashtirish siyosati va uning oqibatlari.
7. Toshkent qo'zg'oloni.
8. Dukchi Eshon voqeasi.

Adabiyotlar

1. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q.-T.. O'zbekiston. 1998 yil.
2. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat yennilmas kuch" T.. "Ma'naviyat" 2008 y.
4. Ziyoev X. Turkistonda Rossiya tajovuzi va hukmronligiga qarshi kurash.-T.. 1998 yil.
5. Ziyoev X.Z. O'rta Osiyo va Sibir (XV-XIX asrlar) T., 1992.
6. Qosimov B. Ismoilbek Gasparali.-T., 1992 yil.
7. Muhammadjon A.R., Ne'matov T.I. Buxoro va Xivaning Rossiya bilan munosabatlari tarixiga doir ba'zi manbalar. T., 1957.
8. Sodiqov H. Shamsutdinov R., Ravshanov P., Usmonov Q. O'zbekistonning yangi tarixi. Birinchi kitob. Turkiston chor Rossiyasi mustamlakachiligi davrida. -T., «Sharq», 2000 yil.
9. Karimov Sh., Shamsuddinov R. Turkiston Rusiya bosqini davrida.-Andijon: «Meros», 1995 yil.

10. O'zbekiston tarixi. Murtazaeva va boshqalar Toshkent-2003 yil.
11. Q.Usmonov O'zbekiston tarixi Toshkent, 2006 yil.

Amaliy mashg'ulotlari mavzusi rejalari

Ushbu amaliy mashg'ulot aqliy xujum, baxs-munozara, savol-javob asosida pedagogik texnologiya qoidalari qo'llanilgan xolda o'tkaziladi.

10-Mavzu: Turkistonda jadidchilik harakati

Reja:

1. XIX asr oxiri XX asr boshlarida Turkistonda ijtimoiy-siyosiy vaziyat. Jadidchilik harakatining yuzaga kelishi.
2. Turkiston jadidlari ilgari surgan g'oyalar, ma'rifiy qarashlar va ularning ilg'or, progressiv mazmun mohiyati.
3. Jadidlarning o'lka halqlari orasida olib borgan madaniy-ma'rifiy faoliyati.
4. Jadidchilik harakati namoyandalarning Turkistondagi demokratik va milliy istiqchilik harakatlariga o'tkazgan ta'siri.

Rossiyada 1917 yil fevral burjua—demokratik inqilobi, podsho hokimiyatining ag'darilishi, uning o'lkamizga ta'siri. Turkistonda ishchi va askar deputatlari soveti. Musulmon mehnatkashlari sho'rosi. Rossiya Muvaqqat hukumati Turkiston qo'mitasining tuzilishi. Jadidlarning faollashuvi. «Sho'roi islomiya», «Sho'roi ulamo» tashkilotlarining tuzilishi va ularning faoliyati. Umumturkiston musulmonlarining qurultoylari. Jadid matbuot organlari. Siyosiy partiyalar va jamoat tashkilotlarining vujudga kelishi, ularning faoliyati. «Islom mehnatkashlar ittifoqi» a'zolarining faoliyati.

Nazorat savollari

1. Jadidchilik xarakatining yuzaga kelishi.
2. Jadidchilik xarakatining atoqli vakillari.
3. Jadid maorifi.
4. XX-asr boshida Turkistondagi ijtimoiy-siyosiy xayotning o'zgarishi va uning jadidchilar faoliyatiga ta'siri.
5. Turkiston jadidlari ilgari surgan g'oyalar va ularning ahamiyati.
6. Jadidchilik va uning Turkistondagi milliy ozodlik xarakatiga o'tkazgan ta'siri.

Adabiyotlar

1. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q.-T.. O'zbekiston.1998 yil.
2. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat yennilmas kuch" T.. "Ma'naviyat" 2008 y.
- 3.Qosimov B.Ismoilbek Gasparali.-T.,1992 yil.
4. Ziyoev X.Turkistonda Rossiya tajovuzi va hukmronligiga qarshi kurash.-T..1998 yil.
5. Sodiqov H. Shamsutdinov R,Ravshanov P,Usmonov Q. O'zbekistonning yangi tarixi. Birinchi kitob. Turkiston chor Rossiyasi mustamlakachiligi davrida. -T., «Sharq»,2000 yil.
6. Tohir.Qahhor. Hur Turkiston uchun.-T. «Cho'lpon», 1995.
7. Fozilbek Otabek o'g'li.Dukchi Eshon fojeasi.-T., «Cho'pon»,1992 yil.
8. Usmonov Q, Sodiqov M va boshq. O'zbekiston qaramlik va mustaqillik yillarida.-T.. «O'qituvchi», 1996 yil.
9. O'zbekiston tarixi. Murtazaeva va boshqalar Toshkent-2003 yil.
10. Q.Usmonov O'zbekiston tarixi Toshkent, 2006 yil.

Amaliy mashg'ulotlari mavzusi rejalari

Ushbu amaliy mashg'ulot aqliy xujum, baxs-munozara, savol-javob asosida pedagogik texnologiya qoidalari qo'llanilgan xolda o'tkaziladi.

11-Mavzu: Sovet hokimiyatiga qarshi qurolli harakat

Reja:

1. Turkiston muxtoriyati va fojeali taqdiri.
2. Farg'ona vodiysi-qurolli harakat markazlaridan biri. Bu erdagi xarakatlarning mohiyati, harakatlantiruvchi kuchlar.
3. Buxoro va Xorazmda sovet tuzumiga qarshi qurolli harakat.

Petrogradda Oktyabr to'ntarishi. Sovetlar hokimiyatining o'rnatilishi.

Turkistonda ijtimoiy—siyosiy beqarorlikning kuchayishi. Toshkent hamda o'lkaning boshqa shaharlarida sovetlar hokimiyatining o'rnatilishi. Sovetlarning III o'lka qurultoyi, unda tuzilgan hukumat tarkibi va qabul qilingan qarorlarda ulug' davlatchilik, mahalliy aholini kamsitish - ruhining ifodalanishi. O'lkada sovetlar istibdodining qaror topishi, aholi orasida unga qarshi norozilik kuchayib borishi.

O'lka musulmonlarining Kuqonda chaqirilgan favqulodda IV qurultoyi. Turkiston, muxtoriyatining tashkil etilishi. Turkiston muxtoriyatining rahbarlari: M.Cho'qay, M.Behbudiy, M.Tinishboev va boshqalar. Bol'sheviklar hokimiyatining mahalliy xalq irodasiga qarshi chiqishi va katta qo'shin bilan Qo'qonga hujum qilishi. Qo'qon fojeasi. Turkiston muxtor hukumatining ag'darilishi.

Sovetlar hokimiyatynyng iqtisodiy islohotlar o'tkazish, er haqidagi dekretni amalga oshirishdagi tadbirlari va uning oqibatlari. Turkiston ASSR ning tuzilishi. Turkkomissiya. Harbiy kommunizm siyosati, uni amalga oshirishda yo'l qo'yilgan xatolar. Toshkentda Osipov boshchiligidagi isyon.

Farg'ona vodiysida qarshilik ko'rsatish harakatining boshlanishi, uning mohiyati, harakatlantiruvchi kuchlari, bosqichlari. Madaminbek, Ergash qo'rboshilar. Ayrim guruxlarning bu harakatdan o'z manfaatlari yo'lida foydalanishga intilishi.

Xiva xonligida ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy vaziyat. Xiva xonligining zaiflashuvi. Junaidxon. «Yosh xivaliklar» tashkiloti. Sovetlar hokimiyati qizil armiyasining Junaidxonga qarshi yurishi. Xiva xonligining ag'darilishi. «Xorazm Xalq Sovet Respublikasi»ning tuzilishi. Xorazm Kompartiyasining tashkil topishi.

Buxoro amirligida ijtimoiy—siyosiy ahvol. «Yosh buxoroliklar» tashkiloti. Buxoro Kompartiyasining tuzilishi. Mahalliy aholi orasida norozilik kayfiyatning o'sishi. Sovetlar hokimiyatining Buxoro amirligi ichki ishlariga aralashuvi. Frunze qo'mondonligidagi qizil armiyaning Buxoroga hujumi va amir Said Olimxon hokimiyatining mag'lubiyati. Buxoro shahrining vayron qilinishi. Xalqning jabrlanishi. Amirlik boyligining Moskvaga jo'natilishi. «Buxoro Xalq Sovet Respublikasi»ning tashkil etilishi. Sovetlar istibdodiga qarshi qurolli harakatning uzoq yillar davom etishi.

Nazorat savollari

1. Turkistonda sovet xokimiyatining o'rnatilishi.
2. Turkiston muxtoriyati va uning fojeali taqdiri.
3. Sovet xokimiyatiga qarshi qurolli xarakatning boshlanishi.
4. Sovet xokimiyatining dastlabki iqtisodiy islohatlar o'tkazishi.
5. Xorazmda sovet xokimiyatining o'rnatilishi.
6. Buxoroda sovet xokimiyatining o'rnatilishi.

Adabiyotlar

1. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q.-T.. O'zbekiston.1998 yil.
2. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat yennilmas kuch" T.. "Ma'naviyat" 2008 y.

3. Qosimov B. Ismoilbek Gasparali. -T., 1992 yil.
11. Ziyoev X. Turkistonda Rossiya tajovuzi va hukmronligiga qarshi kurash. -T., 1998 yil.
12. Sodiqov H. Shamsutdinov R, Ravshanov P, Usmonov Q. O'zbekistonning yangi tarixi. Birinchi kitob. Turkiston chor Rossiyasi mustamlakachiligi davrida. -T., «Sharq», 2000 yil.
13. Tohir. Qahhor. Hur Turkiston uchun. -T. «Cho'lpon», 1995.
14. Fozilbek Otabek o'g'li. Dukchi Eshon fojeasi. -T., «Cho'pon», 1992 yil.
15. Usmonov Q, Sodiqov M va boshq. O'zbekiston qaramlik va mustaqillik yillarida. -T. «O'qituvchi», 1996 yil.
16. O'zbekiston tarixi. Murtazaeva va boshqalar Toshkent-2003 yil.
17. Q. Usmonov O'zbekiston tarixi Toshkent, 2006 yil.

Amaliy mashg'ulotlari mavzusi rejalari

Ushbu amaliy mashg'ulot aqliy xujum, baxs-munozara, savol-javob asosida pedagogik texnologiya qoidalari qo'llanilgan xolda o'tkaziladi.

12-Mavzu: Sovet tuzumining O'zbekistonda yuritgan qatog'onlik siyosati va uning oqibatlari

Reja:

1. 20 yillar oxirida SSSR da totalitar, ma'muriy-buyruqbozlik tuzumining qaror topishi.
2. Kompartiya va Sovet hokimiyatining O'zbekistonda
3. yuritgan qatog'onlik siyosati va uning Respublika ijtimoiy-madaniy hayotiga asoratli ta'siri.
4. Qatog'onlikning yangi talqinlari «Kadrlar to'dasi», «Paxta ishi».

20-yillarda ijtimoiy-siyosiy va iqtisodiy vaziyat. 1920—1921 yillardagi er-suv islohoti. "Qo'shchi" uyushmasi. Paxtachilikni qayta tiklash va sugorish ishlari. Er va suv soligi. Koperasiyalar va shirkatlarning tuzilishi. N. To'raqulov, S. Otaboev, I. Xidiralievlar faoliyati. O'rta Osiyoda milliy — davlat chegaralanishining o'g'kazilishi. O'zbekiston SSR va O'zbekiston Kompartiyasining tashkil topishi. O'zbekiston SSR ning SSSR tarkibiga kiritilishi. Ahoyaning tarkibi. Milliy chegaralanishning nuqsonlari. Alkromov, Y. Oxunboboev, F. Xo'jaev, V. Ivanov, A. Rahimboboevlar faoliyati. Qoraqalpog'istonning ijtimoiy—siyosiy ahvoli. Qoraqalpog'iston muxtor jumhuriyatining tashkil topishi. O'zbekistonda sanoatlashtirish siyosati. Malakali ishchilar, muhandislar va texnik hodimlar tayyorlash masalalari. Markazdan ko'plab rus aholining ko'chirib keltirilishi. Sanoat taraqqiyotidagi yutuklar va nuqsonlar. Temir va avtomobil yo'llari qurilishi. Katta O'zbek trakti. Agrar siyosat. 1925—1929 yillarda o'tkazilgan er-suv islohati. Paxta mustaqilligiga erishish uchun kurash va uning oqibatlari. Qishloq xo'jaligini jamoalashtirish siyosati, uning og'ir oqibatlari. Quloklashtirish siyosati va uning mudhish natijalari. Suv inshootlarining qurilishi va bunda o'zbek xalqining mehnat jasorati. Katta Farg'ona kanalining qurilishi. Chorvachilik, pillachilik, meva— sabzavot etishtirish sohasidagi ishlar. Urushdan keyingi yillarda O'zbekistonning iqtisodiy hayoti. Sanoat. Elektr energetika, yoqilgi sanoatidagi ahvol. Oltin qazib olish tarmog'ining tashkil topishi va o'ning "markaz" tomonidan nazorat qilinishi. Mashinasozlik, asbobsozlik va metall ishlash sanoatida chala texnologiya tamoilining joriy etilishi. Zaharli moddalar tayyorlashning kengaytirilishi va uning oqibatlari. Transport. Temir yo'l va avtomobil yo'llari qurilishi. Fuqarolar aviasiyasi. Aloqa vositalari. Angren, Olmaliq, Guliston, Yangier, Navoiy, Quvasoy, Taxiatosh, Gazli va boshqa yangi sanoat shaharlarining vujudga kelishi. Respublikamizning agrar xo'jaligi. Irrigasiya va meliorasiya ishlarining kengayishi, yirik suv omborlari va kanallarning bunyod etilishi. Mirzacho'l, Markaziy Farg'ona, Qarshi, Sherobod va boshqa hududlarda qo'riq va bo'z erlarning o'zlashtirilishi. Ekologik mutanosiblikning buzila boshlashi. O'zbekiston iqtisodiyotini boshqarish sohasidagi xatolar. 50—70-yillarda o'tkazilgan iqtisodiy islohotlar, ularning samarasizligi. Rivojlanishda

ekstensiv usulning hukmronligi. Taraqqiyot sur'atlarining tobora pasayib borishi. Iqtisodiy tangliklar, ishlab chiqarishdagi nuqsonlar. Iqtisodiyotning bir tomonlama, xomashyo etishtirish tomon yo'naltirilishi. Paxta yakka hokimligining oqibatlari, ekologik holatning buzilishi. Agrar siyosatdagi nomuta-nosiblik. Orol fojiasi. Ijtimoiy hayot. Aholi sonining o'sishi, milliy tarkibi, ish bilan bandlik darajasi. Uy-joy qurilishi, maishiy xizmat ko'rsatish saviyasi. 1966 yilgi Toshkent zilzilasi, shaharning tiklanishi. Toshkent metropolitenining qurilishi. Aholi turmush darajasi.

Nazorat savollari

1. Ma'muriy buyruqbozlik va totalitar tuzum xaqida nima bilasiz?
2. O'zbekistonda antipartiyaviy guruxlarning ayblanishi.
3. Stalincha sosializmning o'rnatilishi.
4. Stalin shahsiga sig'inish oqibatlari.
5. O'zbekistonda qatog'onlikka duchor bo'lgan vatandoshlarimiz xaqida nimalarni bilasiz?
6. O'zbekistonda qatog'onlikning yangi ko'rinishi paydo bo'lishi va uning salbiy oqibatlari.

Adabiyotlar

1. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q.-T.. O'zbekiston.1998 yil.
2. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat yennilmas kuch" T.. "Ma'naviyat" 2008 y.
3. Sodiqov H. Shamsutdinov R,Ravshanov P,Usmonov Q. O'zbekistonning yangi tarixi. Ikkinchi kitob. Turkiston chor Rossiyasi mustamlakachiligi davrida. -T., «Sharq»,2000 yil.
4. Usmonov Q, Sodiqov M va boshq. O'zbekiston qaramlik va mustaqillik yillarida.-T.. «O'qituvchi», 1996 yil.
5. O'zbekiston tarixi. Murtazaeva va boshqalar Toshkent-2003 yil.
6. Q.Usmonov O'zbekiston tarixi Toshkent, 2006 yil.
7. Maxmudov M. Barhayot siymola (Qatag'on qurbonlari haqida lavhalar_-T.. «O'zbekiston»,1991 yil.
8. Milliy istiqlol g'oyasi:asosiy tushuncha va tamoyillar.-T..O'zbekiston, 2001 yil.
9. Qo'shchonov M. Qodiriy-erksizlik qurboni.-T., «Fan», 1962.
10. Ibroxim Karim.Madaminbek.-T.. «Yozuvchi»,1993y.
11. Inqilob jangchilari. T., «O'zbekiston», 1990.

Amaliy mashg'ulotlari mavzusi rejalari

Ushbu amaliy mashg'ulot aqliy xujum, baxs-munozara, savol-javob asosida pedagogik texnologiya qoidalari qo'llanilgan xolda o'tkaziladi.

13-Mavzu: O'zbekiston sovet mustamlakachiligi davrida

Reja:

1. Turkiston muxtoriyati. O'lka hududida istiqlolchilik harakati boshlanishi.
2. Sovetlarning O'zbekistonda yuritgan qatog'onlik siyosati va uning asoratli oqibatlari.
3. 50-80 yillarda O'zbekistondagi ma'naviy-madaniy ahvol.

Madaniy inqilob tushunchasi, uning mohiyati. Bol'sheviklarning o'lka aholisiga past nazar bilan qarashi. Savodsizlik muammosi. 20-30-yillardagi madaniy hayot. Xalq maorifi. Toshkentda Milliy universitetning hamda boshqa oliy va o'rta maxsus o'quv yurtlarining ochilishi. «g'ujum» harakati. Eski va yangi alifbo masalalari. «Savodsizlikni tugatish» uchun kurash. Madaniy oqarguv muassasalari. Adabiyot va san'at. Fitrat, Cho'lpon, Abdulla Qodiriy, Hamza, Mannon Uyg'ur, Qori Yoqubov, Tamaraxonim, Halima Nosirova. Ilm-fan. o'zbekiston Fan komiteti, SSSR FAning O'zbekiston filiali (O'zFAN)ning tashkil etilishi. T.Qoriniyozov, O.Hoshimov. O'zbekiston tuprog'i, o'simliklari, xayvonot olami, er—suv resurslari, foydali

qazilmalarini qidirib topish yoʻlidagi ilmiy izlanishlar va ularning umum-sovet-markaz manfaatlariga yoʻnaltilishi. Urushdan keyingi davrda maʼnaviy-madaniy sohada maʼmuriyatchilikning kuchayishi, markazning ulugʻ siyosati, «ulugʻ ogʻa»ga «qarzdorlik» va «minnatdorchilik» gʻoyalarining tiqishtirilishi, ruslashtirish siyosati. Oʻzbekiston milliy huquqlarining yanada cheklanishi. Madaniyat, maʼnaviyat, maorif, fan, adabiyot va sanʼat sohasida buyruqbozlikning kuchayishi. Oʻzbekiston ziyolilarini qatagʻon qilishning yangi bosqichi. 50-80-yillarda respublikaning madaniy hayoti. Fan. Adabiyot va sanʼat. Taʼlim-tarbiya va turmush. Oliy va oʻrta maʼlumotli mutaxassislar tayyorlash. Maʼnaviy hayotda mafkuraviy cheklashlar. buyruq-bozlikning kuchayishi. Xalqni milliy qadriyatlar, maʼnaviy meʼrosdan begonalashtirish, oʻzbek tilini qoʻllashda kamsitish hollari. Ijtimoiy fanlar.

SSSRda maʼmuriy-buyruqbozlik, totalitar tuzumining qaror topishi. Yakkahokimiyatchilikning kuchayishi. Respublika huquqlarining cheklanishi. "18 lar guruhi", "Inogʻomovchilik", "Qosimovchilik" guruhlarida uydirma va haqiqat. Stalincha davlat sosializmining amalga oshirilishi. Siyosiy qatagʻon va uning bosqichlari, ogʻir oqibatlari. A.Ikromov, F.Xujaev va boshqa davlat, partiya arboblarning qatl etilishi. Oʻzbek ziyolilarining quvgʻin etilishi. Fitrat, Choʻlpon, Abdulla Qodiriy, Usmon Nosirlarning taqdiri. Diniy tashkilot va ruhoniylarning taʼqib etilishi. Qonun va inson huquqlarining paymol etilishi va uning fojiali oqibatlari.

Stalin vafotidan keyin shaxsga sigʻinish oqibatlarini tugatish sohasida Oʻzbekistonda amalga oshirilgan tadbirlar, uning barbod boʻlishi. Maʼmuriy buyruqbozlik tizimining kuchayishi. Ijtimoiy adolat qoidalarining buzilishi. Kadrlar siyosatidagi nuqsonlar.

Nazorat savollari

1. 1920-yildagi sovetlar xokimiyatining yanada kuchayishi va Oʻzbekistonga taʼsiri.
2. Sovetlar davlatining sanoatlashtirish siyosati.
3. Oʻzbekistonda agrar siyosat va uning oʻrni.
4. Paxta yakkaxokimligining kelib chiqishi.
5. Oʻzbekiston xayotining markazga bogʻliqligi.
6. 50-80 yillarda Oʻzbekistondagi maʼnaviy-madaniy ahvol.

Adabiyotlar

1. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yoʻq.-T.. Oʻzbekiston.1998 yil.
2. Karimov I.A. "Yuksak maʼnaviyat yennilmas kuch" T.. "Maʼnaviyat" 2008 y.
3. Sodiqov H. Shamsutdinov R,Ravshanov P,Usmonov Q. Oʻzbekistonning yangi tarixi. Ikkinchi kitob. Turkiston chor Rossiyasi mustamlakachiligi davrida. -T., «Sharq»,2000 yil.
4. Usmonov Q, Sodiqov M va boshq. Oʻzbekiston qaramlik va mustaqillik yillarida.-T.. «Oʻqituvchi», 1996 yil.
5. Oʻzbekiston tarixi. Murtazaeva va boshqalar Toshkent-2003 yil.
6. Q.Usmonov Oʻzbekiston tarixi Toshkent, 2006 yil.
7. Milliy istiqlol gʻoyasi:asosiy tushuncha va tamoyillar.-T..Oʻzbekiston, 2001 yil.
8. Mustaqillik:izohli ilmiy-ommabop lugʻat.-T.. Sharq, 2007 yil.
- 9.Tursunov I.Y. Oʻzbekiston maorifchilarining istiqlol yoʻlidagi ishlari tarixidan. (1917-1939y).-T. 1995.

Amaliy mashgʻulotlari mavzusi rejalari

Ushbu amaliy mashgʻulot aqliy xujum, baxs-munozara, savol-javob asosida pedagogik texnologiya qoidalari qoʻllanilgan xolda oʻtkaziladi.

14-Mavzu: Oʻzbekiston mustaqil Demokratik huquqiy davlat va fuqarolik jamiyati asoslarining barpo etilishi

Reja:

1. O'zbekiston davlat mustaqilligining qo'lga kiritilishi va uning umumxalq tomonidan ma'qullanishi
2. O'zbekistonning davlat ramzlari. O'zbekiston respublikasi Konstitutsiyasining qabul qilinishi va uning tarixiy ahamiyati.
3. Siyosiy islohatlar Davlat boshqaruv hokimiyati organlarining tashkil etilishi
4. O'zbekistonning o'z istiqlol va taraqqiyot yo'li.
5. Fuqarolarning o'zini-o'zi boshqaruv roganlarining tashkil etilishi.

80-yillarning o'rtaparida SSSRning ijtimoiy—siyosiy, iqtisodiy, ma'naviy hayotida inqirozli vaziyatning yanada keskinlashuvi. «Qayta qurish» konsepsiyasining cheklanganligi. Qayta qurish yillarida O'zbekistonda ijtimoiy—siyosiy hayotni demokratlashtirish, oshkoralik, fikrlar xilma-xilligi uchun imkoniyatlarning vujudga kelishi. "Qayta qurish" qiyinchiliklari va ziddiyatlari.

«Qayta qurish» yillarida O'zbekistonda ijtimoiy—siyosiy hayot. «Kadrlar to'dasi» va uning salbiy oqibatlar.

Respublikada milliy urf-odatlar, an'analar, qadriyatlarining toptalishi, buning oqibatida xalq orasida loqaydlik, ishonchsizlik va norozilikning kuchayib borganligi. Farg'ona fojiasi. O'zbekistonda milliy ongning o'sib borishi. Jamoatchilikning o'zbek tiliga davlat tili maqomini berish, paxta yakka hokimligini tugatish, ekologik holatni sog'lomlashtirish masalalarini ko'tarishi. Iqtisodiyotni isloh qilish yo'lidagi urinishlar va uning muvaffaqiyatsizlikka uchrashi, uning sabablari.

80-yillarning oxirlarida respublikamizda istiqlol g'oyasi bilan qurollangan yangi kadrlarning shakllanishi. I.A.Karimovning O'zbekiston Kompartiyasi Markaziy qo'mitasi birinchi kotibi etib tayinlanishi. Respublika ijtimoiy-siyosiy hayotida o'zgarishlarning boshlanishi. Kadrlar siyosatida milliy manfaatlar ustuvorligining o'sib borishi. «Paxta ishi»ning qayta ko'rilishi va tarixiy adolatning tiklanishi. O'zbekiston Respublikasining «Davlat tili haqida»gi qonunining qabul qilinishi.

1990 yil fevralda O'zbekiston Oliy Kengashiga o'tkazilgan saylovlar. O'zbekistonda Prezidentlik lavozimining ta'sis etilishi. I.A.Karimovning O'zR birinchi Prezidenti etib saylanishi. Mustaqillik deklarasiyasining qabul qilinishi va uning ahamiyati.

1991 yil avgust voqealari, markaziy davlatchilik tangligi, KPSS faoliyatining to'xtatilishi va SSSRning tanazzulga yuz tutishi.

Nazorat savollari

1. O'zbekiston davlat mustaqilligining qo'lga kiritilishi.
2. O'zbekiston bozor munosabatlariga o'tishning o'ziga xos yo'li.
3. Xususiylashtirish siyosati.
4. Mulkdorlar sinfining paydo bo'lishi.
5. O'zbekiston iqtisodiyotida qishloq ho'jaligining o'rni.
6. O'zbekistonda soliq siyosati.
7. O'zbekistonda diniy va milliy qadriyatlarining tiklanishi.
8. Navro'zning nishonlanishi.
9. O'zbekistonning intellektual saloxiyati.
10. O'zbekistonning milliy istiqlol mafkurasi.

Adabiyotlar

1. Karimov I.A. O'zbekistonning o'z istiqlol va taraqqiyot yo'li. Toshkent. O'zbekiston-1992 yil.
2. Karimov I.A. Vatan sajdagoh kabi muqaddasdir. Asarlar, 3-jild. Toshkent. «O'zbekiston»1996 yil.

3. Karimov I.A. O'zbekiston XXI asr bo'sag'asida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari.-T..O'zbekiston-1997yil.
4. Karimov I.A. Istiqlol yo'li: muammolari va rejalar. Asarlar,1-jild, 3-36-betlar.
5. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q.-T.. O'zbekiston.1998 yil.
6. Karimov I.A. Ozod va obod Vatan, erkin va faravon turmush-pirovard maqsadimiz. - T.:O'zbekiston, 2000 y.
7. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat yennilmas kuch" T.. "Ma'naviyat" 2008 y.
- 8.G'ofurov Z., Toshev S. Mustaqillikning ma'naviy zaminlari-Qarshi, 1994.
- 9.Milliy istiqlol g'oyasi:asosiy tushuncha va tamoyillar.-T..O'zbekiston, 2001 yil.
10. Mustaqillik:izohli ilmiy-ommabop lug'at.-T.. Sharq, 2007 yil.
11. Sodiqov H. Shamsutdinov R,Ravshanov P,Usmonov Q. O'zbekistonning yangi tarixi. 3 - kitob. Turkiston chor Rossiyasi mustamlakachiligi davrida. -T., «Sharq»,2000 yil.
12. . O'zbekiston tarixi. Murtazaeva va boshqalar Toshkent-2003 yil.
13. Q.Usmonov O'zbekiston tarixi Toshkent, 2006 yil.

Amaliy mashg'ulotlari mavzusi rejalari

Ushbu amaliy mashg'ulot aqliy xujum, baxs-munozara, savol-javob asosida pedagogik texnologiya qoidalari qo'llanilgan xolda o'tkaziladi.

15-Mavzu: O'zbekistonda iqtisodiy islohatlar va bozor munosabatlarining shakillanishi

Reja:

1. O'zbekiston Respublikasi bozor munosabatlarini shakllantirishning o'ziga xos yo'li
2. Iqtisodiy islohatlar ko'p ukladli iqtisodiyot va mulkdorlar tabaqasining shakillanishi.
3. Bozor infratuzilmasining shakillanishi. Respublika iqtisodiyotidagi tarkibiy o'zgarishlar.
4. O'zbekistonning kuchli ijtimoiy siyosati.

O'zbekiston Respublikasining bozor munosabatlarini shakllantirish yo'li. «O'zbek modeli». Uning tamoyillari. Iqtisodiy islohotlar, uning stratsgiyasi, ustuvor yo'nalishlari va bosqichlari. Bozor munosabatlarini huquqiy jihatdan ta'minlovchi qonunlar, me'yoriy hujjatlar majmuining yaratilishi. Iqtisodiy islohotlarini davlat-huquqiy jihatdan boshqarish tizimining barpo etilishi. Davlat mulkini xususiylashtirish mexanizmining yaratilishi. Mulkni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish. Ko'p ukladli iqtisodiyotning barpo etilishi . Mulkdorlar sinfining shakllanishi.

Bozor infratuzilmasining shakllanishi. Mustaqillik sharoitida iqtisodiyotda amalga oshirilgan chuqur tarkibiy o'zgarishlar. Tarkibiy o'zgarishlarni investisiyalashning davlat tomonidai rag'batlantirilishi. Yoqilgi mustaqilligining ta'minlanishi. Buxoro neftni qayta ishlash zavodining bunyod etilishi. Konchilik sanoatini rivojlantirish harakati. «Zarafshon-Nyumont». O'zbekistonning zamonaviy avtomobil ishlab chiqaruvchi mamlakatlar qatoriga qo'shilishi. «O'zDEU avto». O'zbekiston iqtisodiyotida qishloq xo'jaligining o'rni va imkoniyatlari. Agrar islohotlar. Mulkiy munosabatlarning o'zgarishi. Dehqon-fermer xo'jaliklarining vujudga kelishi. Qishloq xo'jaligida amalga oshirilgan tashkiliy-tarkibiy o'zgarishlar. Qishloqda bozor infratuzilmasining yaratilishi. G'alla mustaqilligiga erishilishi. Soliq siyosati. Milliy valyuta - so'mning muomalaga kiritilishi. Mustaqillik yillarida iqtisodiy barqarorlikning ta'minlanishi va taraqqiyot ko'rsatkichlarining o'sishi. Bozor iqtisodiyotiga o'tish davrida O'zbekistonning kuchli ijtimoiy siyosati. Ijtimoiy barqarorlikning ta'minlanishi. Mustaqillik yillarida ma'naviy hayot. Ma'naviy qadriyatlarining tiklanishi. Buyuk allomachar, ma'rifatparvarlar asarlarining nashr etilishi. Amir Temur, Mirzo Ulug'bek va boshqa buyuk siymolarning tarixdagi roliga xolisona haqqoniy baho berish, ularning nomlarini abadiylashtirish. Diniy qadriyatlar va islom ma'naviyatining tiklanishi. Xalqimizning urf-odat, an'ana va udumlarning hayotga qaytarilishi.

Navro'z, Ro'za va Qurbon hayitlarining bayramona nishonlanishi. Respublikada davlat va dinning o'zaro munosabati, uning asosiy tamoyillari.

O'zbekistonning milliy istiqlol g'oyasi, uning aholi ongiga singdirish zarurati. Milliy istiqlol g'oyasi va mafkurasining ozod va obod Vatan, farovon turmush yaratish, demokratik jamiyat qurish, mamlakatimizning xalqaro nufuzini ko'tarishdagi, xalqimizda vatanparvarlik, insonparvarlik, mehr-oqibat, birodarlik, insof, sabr-toqat, kelajakka ishonch va adolat tuyg'ularini shakllantirishdagi ahamiyati.

O'zbekiston Respublikasida "Ta'lim to'g'risida"gi qonun va Kadrlar tayyorlash milliy dasturining qabul qilinishi, uning ahamiyati. Iqtidorli o'qivchilar va talabalarga e'tiborning kuchaytirilishi, ular uchun alohdida «Umid», «Ulug'bek», "Ustoz" maxsus stipendiyalari va boshqa imtiyozli tizimning vujudga keltirilishi. O'zbekistonda fanning rivojlanishi, intellektual salohiyatning o'sishi. Madaniyat va san'atning rivojlanishi.

Aholi sog'ligini saqlash tizimi. Farmasevtika sanoatining o'sishi.

Nazorat savollari

1. O'zbekiston davlat mustaqilligining qo'lga kiritilishi.
2. O'zbekiston bozor munosabatlariga o'tishning o'ziga xos yo'li.
3. Xususiyashtirish siyosati.
4. Mulkdorlar sinfining paydo bo'lishi.
5. O'zbekiston iqtisodiyotida qishloq ho'jaligining o'rni.
6. O'zbekistonda soliq siyosati.
7. O'zbekistonning g'alla mustaqilligiga erishishi va uning ahamiyati.
8. O'zbekistonda iqtisodiy islohatlar

Adabiyotlar

1. Karimov I.A. O'zbekistonning o'z istiqlol va taraqqiyot yo'li. Toshkent. O'zbekiston-1992 yil.
2. Karimov I.A. O'zbekiston XX1 asr bo'sag'asida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari.-T..O'zbekiston-1997yil.
3. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q.-T.. O'zbekiston.1998 yil.
4. Karimov I.A. Ozod va obod Vatan, erkin va faravon turmush-pirovard maqsadimiz. - T.:O'zbekiston, 2000 y.
5. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat yennilmas kuch" T.. "Ma'naviyat" 2008 y.
6. Mustaqillik:izohli ilmiy-ommabop lug'at.-T.. Sharq, 2007 yil.
7. O'zbekiston tarixi. Murtazaeva va boshqalar Toshkent-2003 yil.
8. Q.Usmonov O'zbekiston tarixi Toshkent, 2006 yil.
9. Sodiqov H. Shamsutdinov R,Ravshanov P,Usmonov Q. O'zbekistonning yangi tarixi. 3 - kitob. Turkiston chor Rossiyasi mustamlakachiligi davrida. -T., «Sharq»,2000 yil.

Amaliy mashg'ulotlari mavzusi rejalari

Ushbu amaliy mashg'ulot aqliy xujum, baxs-munozara, savol-javob asosida pedagogik texnologiya qoidalari qo'llanilgan xolda o'tkaziladi.

16-Mavzu: O'zbekiston jahon hamjamiyatiga integratsiyalashuvi

Reja:

1. O'zbekiston Respublikasining tinchliksevarn tashqi siyosati asoslarining yaratilishi, uning tamoyillari.
2. O'zbekistonning jahon hamjamiyatiga qo'shilishi va xalqaro nufuzining ortib borishi.
3. O'zbekiston va MDH.

4. O'zbekistonning Markaziy Osiyo mintaqasidagi qardosh davlatlar bilan tomonlama va ikki tomonlama hamkorligi

XXI asr bo'sag'asida dunyo. Xalqaro vaziyat va kuchlar nisbatining tubdan o'zgarishi.

O'zbekistonning jo'g'rofiy-siyosiy imkoniyatlari. Uning Markaziy Osiyo mamlakatlari orasida tutgan o'rni.

Tinchliksevar mustaqil tashqi siyosat asoslarining ishlab chiqilishi, uning tamoyillari. O'zbekiston davlat mustaqilligining jahondagi nufuzli davlatlar tomonidan tan olinishi.

O'zbekistonning jahon hamjamiyatiga qo'shilishi. UzRning BMT, EXHT, Qo'shilmaslik harakatiga a'zo bo'lishi va ular bilan ko'p tomonlama hamkorlikning yo'lga qo'yilishi va kengayib, chuqurlashib borishi.

Respublikamizning o'nlab xalqaro ixtisoslashgan iqtisodiy, ilmiy-texnikaviy va madaniy tashkilotlar bilan aloqalari.

O'zbekistonning MDH bilan ko'p tomonlama hamkorligi. Itegrasiya masalalari. Davlatlararo Iqtisodiy qo'mitaning tuzilishi va uning faoliyati.

O'zbekistonning MDHga a'zo bo'lgan davlatlar bilan ikki tomonlama aloqalari.

O'zbekistonning Markaziy Osiyodagi qardosh mamlakatlar bilan ko'p tomonlama va ikki tomonlama hamkorligi.

O'zbekiston, Qozog'iston, Qirgiziston va Tojikiston davlatlari o'rtasida yagona iqtisodiy makonni tashkil etish, siyosiy va diniy ekstremizm, xalqaro terrorchilikka qarshi kurash haqida shartnomalarning imzolanishi va uning ahamiyati. Xalqaro terrorizmga qarshi kurashda O'zbekistonning tutgan o'rni. O'zbekistonning xorijiy mamlakatlar bilan hamkorligi. AQSH, Evropa va Osiyoning ilg'or taraqqiy etgan mamlakatlari bilan har tomonlama aloqaning o'rnatilishi.

O'zbekiston tashqi siyosatida iqtisodiy omillarning muhim o'rni. Xorijiy sarmoyalar, texnologiyalarning O'zbekistonga kirib kelishi. Qo'shma korxonalarning tashkil topishi va ularning faoliyati.

Nazorat savollari

1. O'zbekistonning jug'rofiy-siyosiy imkoniyatlari.
2. O'zbekiston va BMT.
3. O'zbekiston va MDX.
4. Tinchliksevar tashqi siyosatning ishlab chiqilishi va uning asosiy tamoyillari.
5. O'zbekistonning AQSH, Evropa davlatlari bilan o'zaro hamkorligi.
6. O'zbekistonning Markaziy Osiyodagi qardosh davlatlar bilan ko'p tomonlama va ikki tomonlama munosabatlari.

Adabiyotlar

1. Karimov I.A. O'zbekistonning o'z istiqlool va taraqqiyot yo'li. Toshkent. O'zbekiston-1992 yil.
2. Karimov I.A. Vatan sajdagoh kabi muqaddasdir. Asarlar, 3-jild. Toshkent. «O'zbekiston» 1996 yil.
3. Karimov I.A. O'zbekiston XXI asr bo'sag'asida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari. -T.. O'zbekiston-1997 yil.
4. Karimov I.A. Savdo uyidan ipak yo'lini tiklash sari. Asarlar, 2-jild-T. «O'zbekiston», 1996, 366-368 betlar.
5. Karimov I.A. Istiqlool yo'li: muammolari va rejalar. Asarlar, 1-jild, 3-36-betlar.
6. Karimov I.A. BMT Bosh Assambleyasining 48- sessiyasidagi ma'ruza. 1993 yil, 28 sentyabr. Asarlar, 2-jild.-T.. «O'zbekiston», 47-48 betlar.
7. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q.-T.. O'zbekiston. 1998 yil.
8. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat yennilmas kuch" T.. "Ma'naviyat" 2008 y.
9. Karimov I.A. Ozod va obod Vatan, erkin va faravon turmush-pirovard maqsadimiz. -T.: O'zbekiston, 2000 y.

10. Mustaqillik: izohli ilmiy-ommabop lug'at.-T.. Sharq, 2007 yil.
11. O'zbekiston tarixi. Murtazaeva va boshqalar Toshkent-2003 yil.
12. Q.Usmonov O'zbekiston tarixi Toshkent, 2006 yil.
13. Sodiqov H. Shamsutdinov R, Ravshanov P, Usmonov Q.
14. O'zbekistonning yangi tarixi. 3 - kitob. Turkiston chor Rossiyasi mustamlakachiligi davrida. -T., «Sharq», 2000 yil.
15. Q.Usmonov. O'zbekistonning jahon hamjamiyatiga integratsiyalashuvi. Toshkent, 2005 yil.

**«O'zbekiston tarixi» fani bo'yicha tavsiya etiladigan
adabiyotlar ro'yxati**

7. 1. Karimov I.A. O'zbekistonning o'z istiqlol va taraqqiyot yo'li. Toshkent. O'zbekiston-1992 yil.
8. 2. Karimov I.A. Vatan sajdagoh kabi muqaddasdir. Asarlar, 3-jild. Toshkent. «O'zbekiston» 1996 yil.
9. 3. Karimov I.A. O'zbekiston XXI asr bo'sag'asida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari.-T.. O'zbekiston-1997 yil.
10. 4. Karimov I.A. Savdo uyidan ipak yo'lini tiklash sari. Asarlar, 2-jild.-T. «O'zbekiston», 1996, 366-368 betlar.
11. Karimov I.A. Amir Temur davridagi bunyodkorlik va hamkorlik ruhi bizga namuna bo'laversin. Asarlar, 4-jild. T., «O'zbekiston», 1996.
12. Karimov I.A. O'zbekiston- bozor munosabatlariga o'tishning o'ziga xos yo'li.-T.. «O'zbekiston», 1993 yil.
13. Karimov I.A. Istiqlol yo'li: muammolari va rejalar. Asarlar, 1-jild, 3-36-betlar.
14. Karimov I.A. BMT Bosh Assambleyasining 48- sessiyasidagi ma'ruza. 1993 yil, 28 sentyabr. Asarlar, 2-jild.-T.. «O'zbekiston», 47-48 betlar.
15. Karimov I.A. Amir Temur-faxrimiz, g'ururimiz. Asarlar, 5-jild.
16. Karimov I.A. O'tmishsiz kelajak, hamkorliksiz taraqqiyot bo'lmaydi. Asarlar, 4-jild.-T.. O'zbekiston, 1996 yil, 331-339 betlar.
17. Karimov I.A. Istiqlol va ma'naviyat.-T.. O'zbekiston 1994 yil.
18. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q.-T.. O'zbekiston. 1998 yil.
19. Karimov I.A. Ozod va obod Vatan, erkin va faravon turmush-pirovard maqsadimiz. -T.: O'zbekiston, 2000 y.
14. Karimov I.A. Milliy mafkura haqida.-T.. O'zbekiston, 2000 yil.
15. Karimov I.A. Milliy istiqlol mafkurasi- xalq e'tiqodi va buyuk kelajakka ishonchdir.-Toshkent. O'zbekiston, 2000 yil.
16. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat yennilmas kuch" T.. "Ma'naviyat" 2008 y.
17. Abu Rayxon Beruniy. Qadimgi ajdodlardan qolgan yodgorliklar. Tanlangan asarlar. 1-jild.-Toshkent. «Fan», 1968 yil.
18. Azamat Ziyov. O'zbek davlatchiligi tarixi.-Toshkent.. Sharq, 2000 yil.
19. Ahmedov B. O'zbek ulusi.-Toshkent. «Nur», 1992 yil.
20. Ahmedov B.A. O'zbekiston xalqlari tarixi manbalari. Toshkent, 1991 yil.
21. Axmedov B., Asqarov A. O'zbek xalqining kelib chiqish tarixi (dastlabki mulohazalar)|| O'zbekiston ovozi.-1994.-20 yanv.
22. Axmedov B. Amir Temurni yod etib.-T: O'zbekiston, 1996.
23. Abdunabiev A. Vklad v mirovuyu sivilizatsiyu.-T: «O'zbekiston», 1998.
24. Amir Temur jaxon tarixida. Toshkent, Sharq, 1996 y.
25. Avloniy. O'son millat.-T. «Sharq», 1993.
26. Abdulla Qodiriy. O'tgan kunlar.-T. «G'ofur G'ulom», 1993.

27. Ahmedov E., Sayidaminova z. O'zbekiston Respublikasi. Qisqacha ma'lumotnoma.-T. «O'zbekiston» 1995.
28. A'zamxo'jaev S. Turkiston muxtoriyati.-T.. «Fan», 1996 yil.
29. Buyuk siymolar, allomalar. (1 kitob).-T. «Meros», 1995.
30. Buyuk simolar, allomalar. (2-kitob). -t. «Meros», 1996.
31. Bayoniy M.Yu.Shajarai Xorazmshohiy. T., 1994.
32. BobobekovX. Qo'qon tarixi. T., 1996.
33. Barkamol avlod-O'zbekiston taraqqiyotining poydevori. –Toshkent. «Sharq»,1997 yil.
34. Vatan tuyg'usi. –T.. «O'zbekiston»,1996 yil.
35. Vamberi X. Buxoro yoxud Movarounnahr tarixi.-T: «Fan», 1990.
36. Vamberi Z. Badoe'ul vaqoe.-T.: «G'ofur G'ulom», 1979.
37. G'ulomov Ya. Qadimgi madaniyatimiz izlaridan.-T: «Fan», 1996.
38. G'ulomov S,Usmonov Q. Mustaqillik O'zbekistonga nima berdi.-T..2000 yil.
39. G'ofurov Z., Toshev S. Mustaqillikning ma'naviy zaminlari-Qarshi, 1994.
40. Jo'raev U,Saidjonov Y.Dunyo dinlari tarixi.-T.. «Sharq»,1998 yil,65-73 betlar.
41. Ipak yo'li afsonalari.-T.. «Fan»,1993yil.
42. Ibrat I.Farg'ona tarixi. T., 1991.
43. Yo'ldoshov M. Xiva xonligida er egaligi va davlat tuzilishi. T., 1959.
44. Ibroxim Karim.Madaminbek.-T.. «Yozuvchi»,1993y.
45. Inqilob jangchilari. T., «O'zbekiston», 1990.
46. Zaki Validi. O'zbek Urug'lari.-T., 1992.
47. Ziyo Ko'kalp. Turkchilik asoslari.-T., 1994.
48. Ziyoev X.Turkistonda Rossiya tajovuzi va hukmronligiga qarshi kurash.-T..1998 yil.
49. Ziyoev X.Z. O'rta Osiyo va Sibir (XV-XIX asrlar) T., 1992.
50. Qosimov B.Ismoilbek Gasparali.-T..,1992 yil.
51. Qo'shchonov M. Qodiriy-erksizlik qurboni.-T., «Fan», 1962.
52. Qilichev T. Ko'hna qal'alar diyori. T., «Fan», 1993.
53. Jabborov I. O'zbek xalqining etnografiyasi.-T.. «O'zbekiston»,1994 yil.
54. Mo'minov I. Amir Temurning O'rta Osiyo xalqlari tarixida tutgan o'rni va roli.-T.. Fan,1993 yil.
55. Mirza Abdulazim Somiy. Manng'it hukumdorlari tarixi. T., 1992.
56. Maxmudov M. Barhayot siymola (Qatag'on qurbonlari haqida lavhalar_-T.. «O'zbekiston»,1991 yil.
57. Milliy istiqlol g'oyasi:asosiy tushuncha va tamoyillar.-T..O'zbekiston, 2001 yil.
58. Mustaqillik:izohli ilmiy-ommabop lug'at.-T.. Sharq, 2007 yil.
59. Muhammadjanov A. Amir Temur va temuriylar davri. T. «Fan», 1991.
60. Muhammadjon A.R., Ne'matov T.I. Buxoro va Xivaning Rossiya bilan munosabatlari tarixiga doir ba'zi manbalar. T., 1957.
61. Narshaxiy M. Buxoro tarixi. «Meros»turkumi.-T.. «Kamalak»,1991yil.
62. Nizomulmulk. Siyosatnoma.-T. «Adolat», 1997.
63. Nizomiddin Jomiy. Zafarnoma.-T. «O'zbekiston», 1996.
64. Pugachenkova G.A., Rtveladze E.V. Severnaya Baktriya-Toxaristan.-T., 1990.
65. Pidaev M.Sirli Kushon saltanati.-T.. «Fan»,1990y.
66. Radkevich V.A. Velikiy shelkoviy put.-M..1990 god.
67. Rtveladze E.V. Velikiy shelkoviy put.-T..1999 god.
68. Rtveladze E.V. O'rta Osiyoning Qadimgi tangalari. –T., 1987..
69. Sagdullaev A.S. Qadimgi O'zbekiston ilk yozma manbalarda.-T..,1996 yil.
70. Sag'dullaev A.S. va boshq.O'zbekiston tarixi:davlat va jamiyat qurish taraqqiyoti.-T.., 2000 yil.
71. Sodiqov H. Shamsutdinov R,Ravshanov P,Usmonov Q. O'zbekistonning yangi tarixi. Birinchi kitob. Turkiston chor Rossiyasi mustamlakachiligi davrida. –T.., «Sharq»,2000 yil.
72. Temur va Ulug'bek davri tarixi.-T..,Qomuslar bosh tahririyati, 1996 yil.

73. Tursunov I.Y. O'zbekiston maorifchilarining istiqlol yo'lidagi ishlari tarixidan. (1917-1939y).-T. 1995.
74. To'xliiev N. O'zbekiston iqtisodiyoti (savollar va javoblar).-T. «O'zbekiston», 1991.
75. Tohir.Qahhor. Hur Turkiston uchun.-T. «Cho'lpon», 1995.
76. Karimov Sh,Shamsuddinov R.Turkiston Rusiya bosqini davrida.-Andijon: «Meros»,1995 yil.
77. Uvatov U.Donolardan saboqlar.-T.. «Abdulla Qoiriy» 1994 yil.
78. O'lmas obidalar.-T. «Fan», 1989.
79. O'rta Osiyo xalqlari hurfikirligi tarixidan.-T. «Fan», 1990,54-104 betlar.
80. O'zbekim. «Vatan» seriyasi. –T. 1992,142-180 betlar.
81. O'zbekistonning yangi tarixi. 2-jild.Sovet mustamlakachiligi davri.-T., 2000 yil.
82. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi.-T.. «O'zbekiston» 1992 yil.
83. O'zbekiston Respublikasi: mustaqil davlatning bunyod bo'lishi.-T.. «O'zbekiston», 1992 yil.
84. O'zbekiston tarixi. R.Murtozaev va boshqalar.-T..2000yil.
85. Shoniyozov K. Qang davlati va qangliklar.-T., «Fan», 1990 yil.
86. Shoniyozov K.Sh. O'zbek halqining shakllanish jarayoni.-T., 2001 yil.
87. Sulaymonova F. Sharq va G`arb.-T. «O'zbekiston», 1997.
88. Tolstov S.P. Qadimgi Xorazm madaniyatini izlab.-T. «Fan», 1964.
89. Na Sredneaziatskix trassax velikogo shelkovogo puti. Ocherki istorii i kulturi. Sbornik.-T., 1990.
90. Formirovanie i razvitie trass Velikogo shelkovogo puti v Sentralnoy Azii v drevnosti i srednevekovye. Sbornik.-Samarkand,1990 god.
91. Sharofiddin Yazdiy. Zafarnoma.-T., «Sharq»,1997y.
92. Jadidchilik:islohat,yangilanish,mustaqillik va taraqqiyot uchun kurash.-T.,Universitet, 1999 yil.
93. Fozilbek Otabek o'g'li.Dukchi Eshon fojeasi.-T., «Cho'pon»,1992 yil.
94. Amir Sayid Olimxon.Buxoro halqining hasrat tarixi.-T., «Fan», 1991 yil.
95. Щасанов М.Файзулла Хо'жаев.-T., «О'збекистон», 1990 йил.
96. Xodjaev T.K,Xodjaeva G.O'zbek halqining etnik tarixidan. –T.. Universitet, 1995 yil.
97. Xo'jamberdiev Yo. O'zbeklar ishi. T., «Yozuvchi», 1990.
98. Sharofiddinov O. Cho'lpon.-T. «Cho'lpon», 1991.
99. Usmonov Q, Sodiqov M va boshq. O'zbekiston qaramlik va mustaqillik yillarida.-T.. «O'qituvchi», 1996 yil.
100. Yusupov E. Istiqlol yo'lida.-T.. «Fan»,1995 yil.
101. O'zbekiston tarixi Ma'ruzalar matni. Toshkent 2000 y
102. O'zbekiston tarixi. Murtazaeva va boshqalar Toshkent-2003 yil.
103. O'zbekiston tarixi Toshkent, 2006 yil.
104. Eshov B. Sug'diyona tarixidan lavhalar.-T.,2002y.

36,1,34,3,32,5,30,7,28,9,26,11,24,13,22,15,20,17
2,35,4,33,6,31,8,29,10,27,12,25,14,23,16,21,18,19